

הגר"ר גדלי' רבינוביץ אמר לי שפעם העיר לחזון איש על ספק אחד שנסתפק בספר חזו"א שזה גמ' מפורשת בחולין, החזו"א אמר הוא ירה עלי עם תותח, אבל נס שלא אמרתי נגד גמרא רק שלא זכרתי את הגמ'.

בישיבה בוואלזין היו אומרים בבדיחותא: ר' הערש לייב (הנצי"ב) יודע ש"ס, ר' חיים (הגר"ח) יודע רמב"ם, ופלוגי (המנקה) יודע את הבית מדרש.

כיצד שואלים

הרב מפוניבז' הגר"ש כהנמן זצ"ל היה עילוי גדול, וכבר בבחרותו שימש ברבנות בנובהרדוק ולפני כן למד בראדין, וכיון שהיה עילוי גדול שלחו אותו מטעם הישיבה שילך לדבר בלימוד ולקבל תורה מאת הגר"ח ששהה אז בליובא מקום קייט, ושילמו לו עבור דמי הנסיעה שישם רובל שהיה נחשב סכום כסף רב (בזמנינו שוה כמו כמה אלפי דולרים). וכשבא הרב מפוניבז' לפני הגר"ח זה היה לפנות ערב והגר"ח אמר לו תאמר איזה דבר תורה והוא אמר איזה ענין והגר"ח שמע את דבריו וקיבלם, אח"כ פתח הרב מפוניבז' בעוד ענין ואמר צריך להבין מדוע כתוב כך וכך, אך הגר"ח הפסיקו מיד ואמר אין לשאול על התורה מדוע כתוב כאן רק אפשר לשאול מה כתוב כאן, ותוך כדי השיחה הגיע להגר"ח טלגרמא שבתו מקשה לילד והוצרך לנסוע מיד ברכבת לורשא (כפי הנראה לראות מה אפשר לעזור, או כדי להתפלל עבורה) ולא יכלו להמשיך לדבר יותר. לימים אמר הרב מפוניבז' שמאותו רגע אחד שדיבר עם הגר"ח נעשה אצלו מהפיכה ועשה בו רושם כל ימי חייו, ומכאן ואילך הפסיק לגמרי את דרך הלימוד ששואלים כל דבר למה התורה אמרה, רק שואלים ומבררים מה נאמר בתורה. ואף על פי שלא דיבר עם הגר"ח יותר מזה כבר הספיק לו לשנות את כל דרך לימודו. (כן סיפר לי הרב מפוניבז' בעל המעשה, והיה באותו מעמד גם הגר"ש רוזובסקי זצ"ל. ובאמת ידוע שלהגר"ח היה כח שכנוע גדול מאד ועל ידי שיחה קצרה עם בן אדם הצליח לשנות את דעתו, ומסתמא יש להרב מפוניבז' דין תלמיד מובהק להגר"ח שהרי שינה לו את כל דרכו בלימוד).

לימוד מרב

אומרים שהגאון רבי ברוך בער זצ"ל שאל מהגר"ח למה צריך ללמוד מרב הרי אפשר ללמוד בספרי הרשב"א ורעק"א וכו', ואמר לו דבאמת מה שטוב לומר אפשר ללמוד מספרים, אבל מה לא טוב לומר אי אפשר מספרים ולזה צריך רב. (אילת השחר על התורה ויקרא י"ט ל"ב).

שכר על הפרישה

להגר"ח היה סופר שהיה מגיע אליו מידי פעם לכתוב את חידושיו, וסיפר הגר"ר מיכל פינשטיין זצ"ל שפעם אחד ישב הסופר אצל הגר"ח במוצאי שבת ארוך של החורף וכתב במשך שמונה שעות מה שהגר"ח הקריא לפניו מילה במילה, אחר שסיים לכתוב הכל